

vist, at der er et stort flertal for oprettelse af »økonomiske zoner« på 200 sømils bredde, inden for hvilke kyststaten bl. a. skal have retten til udnyttelse af de levende og mineralske ressourcer. Af særlig betydning er i denne forbindelse kyststatens ret over fiskeriressourcerne, idet gældende folkeret på basis af Genèvekonventionen af 1958 vedrørende den kontinentale sokkel allerede har givet kyststaten suveræne rettigheder over kontinentalsoklen.

Trods den store tilslutning på havretskonferencen til princippet om økonomiske zoner står der fortsat svære forhandlinger tilbage. Dette skyldes, at der ikke er fuld enighed om de nærmere regler, der skal gælde inden for zonen, og navnlig spørgsmålet om andre landes rettigheder i området volder vanskeligheder.

5. Udviklingen i retning af udvidede kyststatskrav over brede havområder har medført, at omkring 40 lande allerede ensidigt har etableret nationale zoner på mere end 12 sømil. Yderligere er der nu som følge af den stigende trussel, som overfiskning udgør mod fiskebestandene, især i det nordatlantiske område, i adskillige kyststater et voksende pres for ikke at vente på havretskonferencens resultater, men allerede nu at udvide fiskeriterritoriet eller at oprette økonomiske zoner.

Foruden Island, som fastsatte fiskerigrænsen til 200 sømil i efteråret 1975, har USA vedtaget en fiskerigrænsenudflytning til 200 sømil til ikrafttræden 1. marts 1977.

Canadas regering har meddelt, at den canadiske fiskerigrænse fastsættes til 200 sømil pr. 1. januar 1977. Den norske regering har udtalt, at man anser en udvidelse til 200 sømil for nødvendig inden udgangen af 1976, og lovforslag, som bemyndiger regeringen til at etablere en økonomisk zone, er forelagt Stortinget. Hertil kommer, at Mexico har vedtaget en lov om økonomiske zoner, der trådte i kraft den 6. juni 1976. Det er yderligere oplyst, at også den franske Nationalforsamling i juli 1976 har vedtaget en lov, som bemyndiger den franske regering til at etablere en økonomisk zone.

EFs råd har i en erklæring den 27. juli fremhævet den trussel for fiskebestandene i medlemsstaternes farvande, som en række landes beslutning om at udvide deres fiskerizoner indebærer, og udtrykt sin faste vilje til at beskytte Fællesskabets fiskeres retmæssige interesser. Rådet fandt, at de nødvendige foranstaltninger bør træffes i overensstemmelse med havretskonferencens konklusion, men bemærker, at andre staters udvidelse af fiske-

zonen kunne tvinge medlemsstaterne til at handle inden afslutningen af konferencens arbejde. Det vedtoges at handle samordnet efter nærmere regler, der skal vedtages i efteråret.

EF-kommissionen har i slutningen af september foreslået, at medlemsstaterne foretager en samordnet udvidelse af deres fiskerizoner til 200 sømil pr. 1. januar 1977 i de havområder, der særligt trues af følgerne af andre landes udvidelse af fiskeriterritoriet, dvs. Nordsøen og Nordatlanten.

4. Fra regeringens side har man indtaget den holdning, at de havretlige spørgsmål bedst kunne løses i international sammenhæng, og der er derfor blevet lagt vægt på, at forhandlingerne på havretskonferencen så hurtigt som muligt blev ført frem til vedtagelse af en omfattende konvention med bred tilslutning. Trods udviklingen på enkelte områder må det fortsat være regeringens opfattelse, at de mange problemkomplekser, der drøftes på konferencen, kun kan løses gennem en globalt accepteret konvention, og arbejdet på havretskonventionen må under alle omstændigheder søges videreført.

Udviklingen i staternes praksis på fiskeriområdet stiller imidlertid Danmark i en tvangssituation. Ved etablering af 200 sømils zoner ved USA, Canada, Island og Norge vil de eneste betydelige fiskepladser i Nordatlanten, som endnu er åbne, være farvandet omkring Grønland og Færøerne samt Nordsøen. Der ville meget hurtigt kunne opstå en alvorlig situation for fiskebestandene, såfremt store dele af den internationale fiskeriflåde, som blev udelukket fra andre landes kyster, frit kunne påbegynde fiskeri i danske farvande. Særlig ville dette naturligvis ramme Grønland og Færøerne, hvor befolkningen i afgørende grad er afhængig af fiskeriet. Grønlands landsråd og Færøernes hjemmestyre har på denne baggrund i henholdsvis juli og august 1976 vedtaget at anmode regeringen om snarest at tage skridt til en fiskerigrænsenudflytning til 200 sømil. Men også i Nordsøen ville en yderligere belastning af ressourcerne kunne få uoverskuelige følger. Det er derfor nødvendigt, at der for at afværge de meget alvorlige konsekvenser for danske, grønlandske og færøske fiskerier, som andre landes udvidelse af fiskeriterritoriet vil medføre, nu også skabes mulighed for en dansk udvidelse af fiskeriterritoriet.

På basis af forhandlingerne på havretskonferencen og fordi enkelte lande i vort område ønsker at etablere økonomiske zoner, har regeringen også overvejet dette spørgsmål, og man er kommet til det resultat, at udvidelsen for Danmarks vedkom-